

БЪЛГАРСКА ФЕДЕРАЦИЯ ПО БАСКЕТБОЛ

**ПРАВИЛНИК ЗА ДЕЙНОСТТА НА
СЪДИЙСКАТА КОМИСИЯ КЪМ
БФБАСКЕТБОЛ (СКБ)**

28 декември 2016 г.

Раздел първи ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Всички въпроси свързани със структурата, организацията и избор на председател и членове на съдийската комисия се регулират в „Статут на баскетболния съдия“, приет от УС на БФБ.

2. Правилникът за работа на съдийската комисия само допълва и изяснява, но не отменя или променя въпроси залегнали в статута на баскетболния съдия.

3. Правилникът за работа на съдийската комисия се разработва от Съдийската комисия към БФБ и утвърждава от Президента на БФБ.

4. Ако изрично не е упоменато, под баскетболен съдия се разбира всички съдии, оценители, дежурни представители и секретари.

5. Всички състезания на БФБ може да се обслужват само от лицензирани съдии, дежурни представители и секретари от съдийската комисия към БФБ.

Раздел втори СЪЗДАВАНЕ, ПОДГОТОВКА И РАЗВИТИЕ НА СЪДИИТЕ

I. Провеждане на семинари и лицензионни изпити

6. Цялостна отговорност за подготовката и развитието на нови съдии, както и подготовката и развитието на съдиите в страната носят СКБ и националният ФИБА инструктор.

7. Националният инструктор участва в семинарите на ФИБА-Европа и реализира концепцията и на територията на цялата страна. В това отношение пряка помощ оказват регионалните инструктори и Председателите на местни съдийски комисии (МСК) за своите региони.

8. Преди началото на всеки нов полусезон сезон СК, съвместно с националния инструктор и регионалните инструктори, организира и провежда предсезонни семинари с всички дежурни представители, съдии и секретари. Семинарите могат да бъдат по места на регионален принцип, общо проведен за всички на определено място, онлайн или проведен на смесен принцип с различни категории, съдии, дежурни представители и секретари

9. За дежурни представители (в т.ч. и оценителите на СКБ) и съдиите, осигуряващи провеждането първенствата от елитните групи –

мъже и жени, се провеждат предсезонен и полусезонен семинар на подходящо място в страната, в който участниците се обучават в най-новите тенденции на ФИБА, ФИБА-Европа и изискванията на БФБ за предстоящия нов сезон. На тези семинари участниците придобиват или повишават своя лиценз за дадения сезон. БФБ осигурява участието на старши треньорите на отборите от двете лиги. В семинара могат да се привличат и съдии, обслужващи други групи първенства.

10. За съдиите, осигуряващи календара на другите групи, се провеждат регионални семинари – за западната и източната области на страната със същите задачи.

11. Семинарите за съдиите за подрастващи и всички секретари, се провеждат по региони от регионалните инструктори, по указания на националния инструктор и с тяхно участие. На тях може да се лицензират дежурни представители, съдии и секретари от съответните региони.

12. Лицензите за съдиите за подрастващи и секретари се придобиват след полагане на онлайн изпит по правилознание. Изпита се организира и провежда от националният инструктор.

13. Всички семинари, СКБ организира съвместно с националният инструктор като се осигурява подходяща аудио-визуална техника и материали така, с цел да се гарантира качествена подготовка и осъвременяване на изискванията.

14. Преди началото на сезона Националният инструктор съвместно със СКБ изготвя и оповестява график за провеждането на семинарите и лицензионните изпити.

II. Провеждане на курсове и прекатегоризация на съдиите.

15. Курсовете за нови съдии се провеждат по региони или места, след съгласуване със СКБ и Националният инструктор.

16. Националният инструктор изготвя единна програма одобрена от президента на БФБ и съгласувана със СКБ, за провеждане на курсове.

17. След изпълнението на програмата за обучение, кандидатите полагат:

- изпит по правилознание;
- практически изпит с ръководство на подходящи срещи;
- тест за физическа подготовка по изискванията на ФИБА.

18. Цялостна организация по провеждането на курсовете създават регионалните инструктори съвместно с председателите на МСК. Изпитите за придобиване на категория се провеждат от регионалните или националният инструктор. Успешно завършилите курса получават статут „кандидат-съдия”.

19. Приемането на нови съдии се осъществява на два етапа. През първия етап, желаещите участват в теоретичен курс и покриват физически

и писмен тест като получават категория „кандидат-съдия“. Във втория етап, в продължение на една спортно-състезателна година, те участват в съдийство на състезания по минибаскет и момчета и момичета до 14 години. През това време се наблюдават от регионалните инструктори и им се изготвя оценка за възможностите и перспективите за развитие. През следващата спортно-състезателна година кандидат-съдиите участват в регионалните първенства за подрастващи, като в зависимост от способностите им се включват в съответна възрастова група, но не по-висока от 16 и 18 годишна възраст.

20. В резултат на наблюдения от страна на регионалните инструктори и други определени от СКБ дежурни представители и/или главни съдии на турнири, най-подготвените и напреднали съдии се включват в национална група за наблюдение и участие в различни по ранг състезания (предимно за подрастващи), като СК определя кои от тях подлежат на заключителни изпити за присъждане на категория „съдия“. Изпитите включват: теоретичен изпит, след проведен национален семинар и оценяване на участията в състезателни срещи, по време на зонални или финални състезания от определени възрастови групи.

21. Няма точно определен времеви период за престой в категория „кандидат-съдия“, но е препоръчително да не е повече от описаните две години. Съдиите, притежаващи категория „съдия“, могат да съдийстват на всякакъв вид състезания за мъже и жени, с изключение на най-елитните групи мъже и жени.

22. За присъждане на „национална категория“, е необходимо съдиите да имат минимум 2 години стаж в А група за мъже и да са показали съдийски професионализъм и високи морални и човешки качества. Присъждането на категорията става от националния инструктор на финалните турнири на младежката лига или други подходящи състезания от календара на БФБ.

23. Прекатегоризирането на съдиите става съобразно нуждите на БФБ от съдии за определена категория и програмата на СК на БФБ.

24. СКБ, съвместно с Националния инструктор, изготвя единна система за обучение на млади до 25 години и/или перспективни съдии до 28 годишна възраст.

25. Към всеки един от групата млади и перспективни съдии, с не по-висока от категория „съдия“, се определя съдия с „национална“ или „международна“ категория или дежурен представител с опит в елитните групи на БФБ, чиято задача е да го наблюдава, оценява и да докладва на регионалния инструктор за неговото евентуално развитие в по-горни групи.

26. Към всеки един от групата, млади до 25 години и/или перспективни съдии, до 28 годишна възраст, с категория до „национална“ включително, се определя регионален инструктор или съдия с

международна категория, чиято задача е да го наблюдава, оценява и докладва на националния инструктор за неговото евентуално развитие в по-горни групи или предлагане за придобиване на лиценз от FIBA.

27. Регионалните инструктори до 10 число на месеците септември, декември, март и юни изготвят периодични отчети на извършената дейност, наблюдение за развитие на съдиите в региона и дават предложения за развитие на подготовката.

28. Националният инструктор обобщава и изготвя периодични отчети до 20 число на месеците септември, декември и март и финален доклад до 20 число на месец юли, съгласувани със СКБ, до президента на БФБ с изводи и предложения за развитие на съдийството.

29. СКБ изготвя план за работа в началото на годината и изготвя отчет за работата пред УС и Общото събрание на БФБ

30. СКБ, съвместно с националния инструктор, носят изцяло отговорността за подготовката и развитието на международните съдии, в т.ч. и подбора на нови.

31. За целта се възприема и прилага изцяло системата на ФИБА-Европа за определяне на нови кандидати за международни съдии.

32. Периодично, съобразно плана на ФИБА-Европа и БФБ, се създава разширена група от кандидати за международна категория, с които се работи по план, изготвен от националния инструктор. За всеки от кандидатите се определя регионален инструктор или международен съдия-инструктор, който да наблюдава и подпомага кандидата в подготовката му. Наблюдаващият изготвя доклад до националния инструктор, с копие до председателя на СКБ, с мнение и оценка за качествата на кандидата. Този процес е не по-кратък от една и не по-дълъг от две спортно-състезателни години. След този период СК на БФБ, съгласувано с БФБ, определя конкретен състав кандидати, от които след нова целенасочена и профилирана работа се избират лицата, които ще представят БФБ пред ФИБА.

33. За подпомагане подготовката и квалификацията на съдиите, всички съдии обслужващи НБЛ мъже изпълняват не по-малко от един път месечно назначения за обслужване на първенствата за подрастващи.

34. Кандидатите за международна категория трябва да отговарят на следните условия:

- Да притежават категория „Национална“;
- Да обслужват елитната мъжка група (НБЛ) не по-малко от 2 състезателни сезона;
- Да притежават сертификат за владееене на английски език писмено, говоримо, четене и слушане, не по-ниско от ниво B2, според изискванията на Общата Европейска езикова рамка;

35. Председателите на МСК предлагат кандидатите на регионалните инструктори, които съвместно с националния инструктор, ги представят пред СКБ.

36. СКБ, на разширено заседание с регионалните инструктори, допуска кандидатите, отговарящи на условията да се явят на:

- Физически изпит по критериите на ФИБА;
- Теоретичен тест от 25 въпроса на английски език;
- Теоретичен стен тест по английски език, според изискванията на Общата Европейска езикова рамка;

- Допълнителни тестове или условия, наложени от ФИБА или СКБ, за които кандидатите трябва да бъдат уведомени при определянето на конкретния им състав.

37. Най-добре представилият/те се кандидат/и получават право да представляват БФБ и се допускат до явяване на изпит за лиценз на ФИБА.

38. Изпитите и класирането се извършва от комисия в състав: Председател - Националният инструктор и членове - регионалните инструктори.

III. Дежурен представител

39. Дежурен представител на БФБ може да бъде всеки кандидат, който се е занимавал с баскетбол като съдия, състезател, треньор или деятел. Кандидатът трябва да подаде заявление в указан от СКБ срок. Не е задължително условие всеки съдия да стане дежурен представител на БФБ.

40. Предложенията за дежурен представител се представят от СКБ, в 10 дневен срок след обявената крайна дата, за одобрение от Президента на БФБ.

41. Дежурните представители се предлагат, след участието им в специално организирани семинари, които се провеждат от СКБ и националния инструктор.

42. Назначаването на дежурни представители, за срещите от елитните групи, за държавните първенства на мъжете и жените и за младежките лиги, става от СКБ. За останалите състезания те се назначават от регионалните инструктори на СКБ.

43. Главни съдии на турнири се определят измежду утвърдени дежурни представители, които имат доказани качества да обучават съдиите по време на самия турнир. В редки случаи може да бъде и утвърден международен съдия.

44. По време на турнирите, главните съдии провеждат семинари за подготовка на съдиите, като обучители са самите главни/заместник-главни съдии, както и други назначени за участие в турнира изявени съдии, с професионален опит и доказани лични качества.

45. Назначаването на главните и заместник-главните съдии до зоналните състезания, се извършва от регионалните инструктори на СК, а за зоналните и финални турнири – от СКБ.

46. Дежурните представители носят отговорност за провеждането на дадено състезание или единична среща, съгласно баскетболните правила и нормативните документи на БФБ.

47. СКБ може да дава задача на дежурните представители да оценяват и съдиите по ред и начин, определен в началото на сезона.

48. За подготовката на дежурните представители и тяхното назначаване се определя отговорник от състава на СКБ.

IV. Оценители

49. За оценка на съдиите и дежурните представители, обслужващи елитните групи, се назначават опитни, с доказани качества и принципност в действията си дежурни представители и националният инструктор.

50. Тяхната задача е да оценяват съдиите от елитните групи, при необходимост и съдиите от други групи, като докладите им ще се ползват от СК, за анализиране на работата ѝ във връзка с развитието на баскетболното съдийство у нас.

51. За подготовката на оценителите и тяхното назначаване се определя отговорник от състава на СКБ.

52. Всички доклади се обобщават от националния инструктор.

53. Финансовото обезпечаване на работата на оценителите се осигурява от БФБ.

V. Секретарски апарат

54. Създаването и подготовката на секретари е изцяло задължение на местните съдийски комисии, в зависимост от техните нужди, със съдействието и под контрола на регионалните инструктори, за което се уведомява СК на БФБ. В този процес, чрез регионалните инструктори се осигуряват помощни материали, подготвени от Националният инструктор.

55. За подготовката и организирането на секретарите се определя отговорник от състава на СКБ.

56. Секретарският апарат за всички срещи от първенствата на БФБ се назначават от МСК.

57. Дисциплинарна отговорност към секретарския апарат, може да изисква единствено съдийската комисия.

Раздел трети

ПРАВА И ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ

58. При изпълнение на задълженията си, баскетболните съдии, са длъжни с поведението си да не поставят под съмнение морално-етичните си качества, както на терена, така и извън него. Те не трябва да извършват действия, уронващи авторитета на СКБ, целящи разрушаване на структурите му или възпрепятстващи изпълнението на основните му дейности.

59. Основният принцип е професионалната етика между баскетболните съдии. Коментирането на съдийските решения на терена и извън него, създаването на интриги и разпространението на непроверени (неверни) слухове, е противоречащо на професионалната етика.

60. Всеки лицензиран съдия, дежурен представител, оценител или секретар има право да бъде назначаван за обслужване на първенства на БФБ, в зависимост от определената от СКБ група.

61. Баскетболните съдии нямат право да ръководят срещи от вътрешния календар без назначение. Назначенията за всички баскетболни срещи (официални или приятелски) се извършват от съответните комисии на СКБ или МСК, когато са упълномощени за това.

62. Ръководството на официални или приятелски международни срещи се извършва само, ако съдията е назначен по съответния ред от ФИБА или СК.

63. Пътуването на баскетболните съдии с превозни средства, на участващите отбори, е забранено без уведомяване на Председателя на СКБ.

64. СКБ има отговорността да следи комисиите, посочени за изготвяне на назначения, да не допускат голяма разлика в броя на назначенията в дадена група между отделните съдии, дежурен представител, оценител или секретар.

65. Моралното стимулиране на съдиите по баскетбол има за цел да насърчи дейността на българските съдии и да възнагради техния личен принос за развитието на баскетбола в страната.

66. Основните критерии за оценка при стимулирането са постигнатите високи резултати в баскетболното съдийство, положителните обществени прояви в съдийската дейност, проявените личен пример и позитивно поведение на съдията.

67. Предложенията за морално стимулиране могат да правят МСК и членовете на УС на СКБ.

68. Най-добре представилите се съдии, дежурни представители, оценители и секретари в отделните групи през сезона се награждават с плакет или предметна награда.

69. Изявените съдии, дежурни представители, оценители или секретари, завършващи своята кариера, се награждават с плакет за принос в развитието на българското съдийство или предметна награда.

70. Гост – лекторите или деятели, допринясащи за развитието на българското съдийство, се награждават с плакет или предметна награда.

71. Всяка дисциплинарна отговорност към даден съдия, дежурен представител, оценител или секретар се налага от СКБ или от комисия за разглеждане на дисциплинарни прояви, определена от СКБ, след събиране на достатъчно информация, доказваща по безспорен начин, неспазването на определени норми и правила за поведение от БФБ или от СКБ. За целта е необходимо да има доклад, подписан от констатирания нарушението. Проверката се извършва чрез използване на наличен видеозапис и/или събиране на допълнителна информация от свидетели, присъствали на инцидента или проявата.

72. Анонимни сигнали не се разглеждат от СКБ или определената комисия за разглеждане на дисциплинарни прояви.

73. СКБ или определената комисия за разглеждане на дисциплинарни прояви може да се самосезира при събиране на достатъчно информация доказваща по безспорен начин, неспазването на определени норми и правила за поведение от БФБ или от СКБ.

74. Наказания се налагат само за период, в който се провеждат състезания от календара на БФБ. При налагане на дисциплинарна отговорност в края на състезателния сезон или преди пролетния полусезон, налагането на дисциплинарната отговорност се продължава при подновяване му. В решението задължително се посочва дата на започване и дата на завършване на наложената санкция.

75. Назначаването на съдиите, дежурните представители и секретари се извършва по електронен път, чрез изпращане на съобщение на профила на назначения. Всеки един е длъжен да отговори в срок до 48 часа, след изпратеното назначение. При три отказа през състезателния сезон, без уважителна причина, за която да е уведомен предварително отговорника, изготвящ назначението, на отказалия се съдия, дежурен представител, оценител или секретар, се спират лицензионните права, за срок от един месец. При повторни три отказа през същия състезателен сезон, се спират лицензионните му права до края на сезона. Липсата на отговор в установения срок се счита за отказ.

76. За ръководене на срещи от вътрешния календар, без да са назначени по съответния ред, баскетболните съдии се наказват с лишаване от длъжностни права за срок до три месеца.

77. При получаване на оценка или доклад от дежурен представител или оценител, за слабо представяне на съдия, дежурен представител или секретар, включително при допускане на грешки, влияещи върху крайния изход на срещата, на провинилия се, му се спират правата да обслужва

първенства по баскетбол за срок от минимум 2 (две) седмици, но не повече от един месец.

78. При констатиране, че съдия, дежурен представител, оценител, секретар, не спазват критериите, установени в началото на сезона, на същия се налага дисциплинарна отговорност забележка. При повторно констатиране за неспазване на определените критерии, по преценка, може да му бъдат спрени правата до 2 (две) седмици.

79. Оценка или констатиране на неспазване на определени норми и правила за поведение от БФБ или от СКБ от съдия, секретар или дежурен представител, може да се направи и след преглеждане на видео материал.

80. При дисциплинарни нарушения на съдия или член на секретарския апарат по време на турнири, главният съдия може да ги отстрани временно или до края на турнира. След завършването му, той докладва задължително за нарушенията на инстанцията, която го е назначила.

81. При доказано тенденциозно обслужване на дадена среща, с цел лично облагодетелстване от съдия, дежурен представител или секретар, се спират лицензионните му права до края на състезателния сезон. При повторно нарушение се спират лицензионните права на съдия, дежурен представител, секретар или оценител за срок от 3 години. Същият няма право да заема ръководни постове или да участва като член на комисии към БФБ.

82. Член на СКБ или комисия към СКБ, за когото е доказано участие в корупционни сделки или е доказано, че е използвал служебното си положение, за да подтиква даден съдия, дежурен представител или секретар, да обслужва дадена среща тенденциозно, незабавно е длъжен да подаде оставка. На същия му се отнемат лицензионните права за съдия, дежурен представител, оценител или секретар, за срок от 3 (три) години.

83. На съдия, дежурен представител, оценител или секретар, участващ в спортни залагания за баскетболни срещи, в които е пряко ангажиран като длъжностно лице, автоматично се отнемат лицензионните права за срок до 3 (три) години.

84. В тридневен срок след налагането на дисциплинарната отговорност, всеки може да подаде молба до Председателят на СКБ, за преразглеждане на решението на комисията с ясно описани доводи срещу наложената санкция. Председателят на СКБ е длъжен в едноседмичен срок да отговори. До излизане на новото становище, налагането на дисциплинарната отговорност не влиза в сила.

Раздел четвърти

ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА СКБ

85. Административната дейност на СК на БФБ се обезпечава от БФБ. Включва: ползване на офис-техника и материали, материална база и други.

86. СК на БФБ осигурява средства за своята дейност чрез бюджета на БФБ, от спонсорство и от такси, утвърдени от СКБ.

87. Осигурява подходящо униформено облекло за дежурните представители и съдиите от елитните и националните групи, за участието им в официалните мероприятия на БФБ.

88. Официалните спонсори на лигите и БФБ, могат да осигуряват екипировка с рекламна цел на Дежурните представители и съдиите.

89. Председателят или заместник-председателя на СКБ могат да договарят и подписват договори за спонсорство и рекламна дейност с цел осигуряване на средства за подготовка и екипировка на баскетболните съдии, след изрично упълномощаване от президента или изпълнителният вицепрезидент на БФБ.

Правилникът е приет на заседание на СКБ на 05 януари 2017 г. и влиза в сила след утвърждаване от УС на БФБ, считано от 12 януари 2017 г.